

Rātenīca

NR.6

Piektdiena 12.jūlijs

Laiku var izmērīt, raugoties uz bērniem un vecākiem

Foto Varis Sants

Daudzinājums ir katra 3x3 saieta gaidītākais rituāls, kam saieta organizatori rūpīgi izvēlas vietu, darina vārtus, būvē ugunsroku un izrotā to. Vakar goda drānās tērptie dalībnieki kā krāšņa dzērvelce savienoja skolas pagalmu ar daudzinājuma vietu. Izejot cauri trejiem vārtiem, tikām attīrīti un ievibrēti uguns rituālam pakalnā. Ejot ap ugunsroku, sastapās mūsu acis un plaukstas sasildīja viena otru. Dziedot uguns rituāla dziesmu "Dedzi, dedzi uguntiņa", ugunij ziedojam graudus, rudzu maizi, trejdeviņus dzīpariņus, vīna brūvējumu, trejdeviņus pļavas ziedus.

Daudzinājumā Edgars Lipors atzina, ka laiks ir laba lieta, bet reizēm arī ne visai laba. "Mēs viņā tekam kā upē pa straumi, tikai vienā virzienā. Lai gan daba ir cikliska, protams, arī mūsu mūžs kaut kad atgriezīsies, tikai mēs nezinām, kad un kur. Vislabāk mēs laika ritējumu redzam savos vecākos un savos bērnos, jo vienaudzos to grūti ieraudzīt. Daudzi cilvēki ļoti pieķeras pagātnei, nedomājot ne par šodienu, ne par nākotni, un aizrautīgi stāsta par laikiem, kad zāle bija zaļāka un paši bijām jaunāki, tad bija istā dzīve. Daudzi, pilnīgi pretēji, domā tikai par nākotni, kad kaut ko sakrāšu, kad izaugšu liels, tad es kaut ko paveikšu, tad man beidzot būs. Patiesībā visistākā dzīve notiek šodien. Ar pagātnes pieredzi mēs dzīvojam šajā brīdī un veidojam nākotni. Ne es, ne jūs nezinām, kāds ceļš būs rīt, parīt un pēc

gada. Bet mēs varam vēlēties, lai tas būtu pēc iespējas taisnāks un mums labvēlīgs. Mēs ar savu rīcību varam laiku pakļaut un ierobežot savām vajadzībām. Ja dzīvojam šim laikam, šim brīdim, šim sajūtām, tad arī nākotne veidosies mums labvēlīga," klātesošajiem kā atgādinājumu un pamudinājumu ieteica daudzinājuma vadītājs Edgars Lipors. Saieta vadītājs Ainārs Grīnvalds vēlēja saieta dalībniekiem savā sirdī saglabāt tās sajūtas, ko izdodas iegūt 3x3 laikā, un arī pēc saieta kopt un uzturēt draudzības, kas šonedēļ izveidojušās.

Laika ritējumu izdziedājam tautasdziesmās "Sadziedam mēs, ļautiņi", "Tēvu tēvi laipas meta", ejot rotaļās, atcerējāmies un godinājām savus senčus, samīļojām mazos bērnus, uzsaucām "rūgts" ģimenēm un paskubinājām jaunos ļaudis veidot ģimenes, kas ir tautas nākotnes pamats.

Pretī debesīm uzvijās miljoniem dzirkstelīšu no mūsu laba vēlējumiem, kas bija uzrakstīti uz Tālavas taures, ko ziedojam ugunij. Izejot cauri liesmojošu lāpu gatvei, varējām paņemt sev līdzī šī vakara noskaņu, lai brīžos, kad iegrimstam pagātnes apcerē vai nākotnes sapņos, atcerētos savu dzīvi piepildīt ar šodienas notikumiem.

Paldies zemes īpašuma saimniekam Valdim Smelterim par to, ka varējām viņa zemē satikties daudzinājumā, paldies visiem cilvēkiem, kuri gādāja par daudzinājuma saturu un praktisko norisi!

Daīga Kļanska

Dienas plāns

Sestdien, 13. jūlijā

Cilvēki allaž kaut ko dara: ja nedara darbu, tad dara nedarbus.
(R. Kaudzīte)

8.00 Celšanās, rīta vingrošana.

9.00 Brokastis

9.40 – 10.10 Rīta TV, dienas tēma (vidusskolas aktu zālē)

10.20 – 12.45 Rīta ievirzes

13.00 Pusdienas

15.00 Izstādes ierīkošana

16.00 – 18.00 Izstāde un amatnieku tirgus

19.00 Vakariņas

20.00 Noslēguma vakars "Mērnieku laiki", kurā piedalās visi, režisore I. Pilābere (Kultūras namā). Slātaviešu un čangaliešu sadziedāšanās goda mielastā, danco visi

Sveicam!

Šodien vārda dienā sveicam **Indriķi Putniņu!** Dzimšanas dienā daudz laimes vēlam **Ilzei Vosekalnai** un **Valtam Sipčenokam!**

Paziņojums

Rīt, 13. jūlijā, plkst.14 skolas pagalmā aicinājums pulcēties vīriešiem, lai varētu iekārtot tirgus laukumu birtalīnā starp skolu un kultūras namu. Plkst.15 šajā vietā visas ievirzes varēs sākt izlikt savu nedēļas veikumu. Plkst.16 sāksies tirgus ar umurkumuru, kurā piedalīsies Vecpiebalgas amatnieki un mājražotāji ar saviem izstrādājumiem. Vecpiebalgas audējas interesentus gaidīs skolas kopmītnēs jeb Čangalienā 2. stāvā no plkst.15.

Zaglis 11.07.

Dārta Cīrulle un Raivis Apsītis

Foto: Ansis Bogustovs

ĀDOLFA ASTONPADSMITAIS 3x3 SAIETS

Fotografēties avīzei Ādolfs nevēlas - ar piebildi: "Ja nu vienīgi ar tevi." Lūk, mūsu kopbilde.
Foto: Dace Kampāne

Saruna ar Ādolfu Avenu izšķīlās neviļus, kad ciemojamies Kriemeļu mājās pie maizes cepējiem Zaigas un Ata Gavariem. Ievirzes vadītāja Rigonda Priše pienāk man klāt un mudina pierakstīt dzejoli, ko tikko viņai noskaitījis Ādolfs.

*Es redzēju, kā rudzi zied,
Es redzēju, kā salna līst,
Kad skatišu, kā zāle dīgst,
Mans kauss būs piepildīts.*

"To es uzrakstīju sev, bet pirmo reizi nolasīju drauga bērēs pāris gadiem,"

paskaidro Ādolfs. Viņš dzīvo Hamiltonā Kanādā, un ir viens no vispieredzējušākajiem 3x3 saietu dalībniekiem - jau 18 gadus ik vasaru viņš dodas uz 3x3. "Šogad negribēju, bet [Andris] Tomašūns pērn teica, lai braucu," viņš stāsta. Par spīti cienījamam vecumam ("cilvēks ir tik vecs, cik viņš jūtas, un es jūtos 102 gadus vecs"), uz Latviju atlidojis viens pats.

Ikgadējo braucieni uz Latviju Ādolfs parasti plāno uz Jāņiem un paliek šeit sešas nedēļas. Šogad gan nebūšot tik ilgi. Tam,

kāpēc ierašanās laiks sakrīt ar Jāņiem, ir savs vēsturisks skaidrojums. 1941. gada Jāņos viņš izglābās. Tolaik okupētajā Latvijā viņš strādāja skolā Bolderājā, un viņam ticis piekudināts 23. jūnijā nākt uz darbu. Ādolfs tā vietā aizbrauca uz laukiem Kosā (Amatas novadā) svinēt Jāņus un tur uzzināja, ka sācies karš. Tie, kuri uz darbu aizgāja, tika pakļauti represijām.

Ar Vecpiebalgu Ādolfam ir īpaša saistība. Lai arī pats dzimis Kosā, uz kuriem pārcēlies jau viņa vectēvs, Avenu dzimtas saknes ir Vecpiebalgas pusē - braucot uz Kriemeļiem, mums kā reiz sanāk braukt garām Avenu mājām.

Kanādā Ādolfs nonācis 1949. gadā no Vācijas bēgļu nometnēm, kad kanādieši meklēja darbaspēku vara raktuvēm. Tajās viņš nostrādājis pusotru gadu un aizlaidies, kad bojā gāja divi draugi. Hamiltonā viņš sākotnēji strādājis smēdē, un tad avižu sludinājumos pamanījies, ka meklē "arhitektūras zīmētāju". Rīgā Ādolfs bija izmācījis par būvtehnīķi, un darbu dabūjis. Tā daudzus gadus viņš nostrādājis arhitektu un inženieru birojos - bijis "zīmētājs, tehniķis, pārraugs". Kanādā viņš apprecējis "meiteni no Rīgas komercskolas", abiem ir trīs meitas.

Vaicāju Ādolfam, kāpēc viņam patīk 3x3 saieti. "Kad man to prasīja pirmo reizi, teicu - man nebija nekā labāka, ko darīt," viņš atbild. Un piemetina - visu jau nevajag rakstīt.

Anita Brauna

Visvairāk aizkustinājis daudzcinājums

Ēriks Bernardo trīsreiztrīsnieku pulkā ir pamanāms uzreiz. Dzimis Angolā un uzaudzis Portugāles pilsētā Porto, kur dzīvo viņa trīs brāļi un mamma, Vecpiebalgā viņš ir brīvprātīgais Jaunatnes iniciatīvu centrā "Balgas strops". Porto viņš pabeidzis tūrisma skolu un gadu nostrādājis viesnīcā, bet tad sapratis, ka tā tomēr nav viņa īstā vieta, un pieteicies brīvprātīgo darbā. No viņam piedāvātajām trīs valstīm - Francijas, Itālijas un Latvijas - izvēlējies Latviju, jo nospriedis, ka pirmās divas pārāk līdzinās Portugālei un nebūs viņam interesantas. Par Latviju viņš zinājis vien to, ka blakus ir Krievija un te būs auksts - un tā tas arī bijis, kad viņš pagājušā gada decembrī te ieradās. Jau pēc trijiem pēcpusdienā bijis tumšs un neviena cilvēka ielās - diezgan liels šoks cilvēkam no tādas saules pielietas valsts kā Portugāle. Un te viņš pirmo reizi mūžā ieraudzījis sniegu! Viņa sekotāji sociālajos tīklos bijuši sajūsmā. Viņš arī izmēģinājis distanču slēpošanu - sākumā diez ko labi nav gājis, bet ar laiku izdevies tikt uz priekšu gluži labi. Pagaidām Ērikam paredzēts te palikt līdz novembrim

(bet viņš pieļauj domu, ka varētu palikt arī ilgāk), un, ja paveiksies, sniegu varēs piedzīvot vēlreiz. "Balgas stropā" viņš māca bērniem un jauniešiem angļu un portugāļu valodu (skolēni gan labāk būtu gribējuši spēnu valodu, bet samierinājušies arī ar portugāļu), dejas (hip-hopu un āfrikāņu dejas) un kulināriju (pārsvārā portugāļu saldus ēdienus, kā pastel de nata vai nata de bacalhau), bet viņa kolēģis - arī brīvprātīgais no Portugāles - mākslu.

Ēriks priecājas, ka nokļuvis tieši Vecpiebalgā - lielāka pilsēta pārāk neatšķirtos no Porto, lai gan sākumā Vecpiebalgas miers - bez plaša izklaides vietu piedāvājuma - bijis visai neierasts. Viņu sajūsmina latviešu dziļā saikne ar dabu; portugāļiem arī ir tā ir daudzas tradīcijas, bet tās ir seklākas. Vēl latvieši sākumā šķietot atturīgi, bet, kad ir iepazīti, ir ļoti sirsnīgi, un viņš te ir ieguvis daudz draugu, kas ik pa brīdīm viņu uzaicina ciemos. Sanācis arī diezgan daudz paceļot pa Latviju, un visvairāk viņam patikusi gleznainā Kuldīga - viņam patīkot upes un ūdenskritumi; sapriecājos, ka pret Kuldīgas ūdenskrituma šarmu tāpat nav imūni arī ārzemnieki. No Latvijā

Foto Varis Sants

iepazītajiem ēdieniem absolūts favorīts ir aukstā zupa - to gatavot viņš grib iemācīt arī savai mammai.

Saietā Ēriks apmeklēja jaunizveidoto 3x3 tautas deju kolektīvu, jo deja viņam ir asinīs (kāds tur brīnums, ka viņam vienu vakaru izdevās uzvarēt "Zagli"!)- un bungu rakstu ievirzi. Pats saiets viņam šķiet kas pilnīgi pārsteidzošs un neticams, bet visvairāk viņu līdz šim ir aizkustinājis daudzcinājums, un viņš ir pateicīgs, ka viņam ir bijusi iespēja šo saietu piedzīvot.

Gita Feldhūne

Šūšana uz divi gaņģi, diegšana, pletēšana...

Foto: Varis Sants

Lina kreklu darināšanas ievirzē kā "Skroderdienās" - šūšana uz divi gaņģi, diegšana, pletēšana... Ievirzes vadītāja Ilze Prūse saka - šujot nevajag steigties, īpaši, ja šuj tautas tērpu. Lai vienu kreklu dabūtu gatavu, būtu jāstrādā trīs dienas no rīta līdz vakaram, bet nometnē tik daudz laika nav; labi, ka talkā nāk divas šujmašīnas, citādi krekļus te nevarētu pabeigt. Tie, kuru krekls jau gatavs, var ķerties pie kā cita, piemēram, nu jau top arī vieni ikdienas svārci. Skatienu piesaista Gundegas Abu Reslanas darinātais koši dzeltenais krekls. Kāpēc tik neierasta krāsa? Tāds esot bijis audums, kas palicis pāri, bet patiesībā Gundegai dzeltenā krāsa ir īpaši mīļa un arī vārdam piestāv, tā ka viss salicis tā, kā tam jābūt. Atliek vien piemeklēt jostīņu, un kreklu varēs valkāt ikdienā.

Gita Feldhūne

Ar dziesmu un nezāli pie veselības

Ievu Ančevsku pirmo reizi - nu jau pirms laba laiciņa - satiku tieši 3x3 un kopš tā laika vismaz reizi gadā braucu uz kādu no Ievas rīkotajiem meditāciju semināriem - pabūt ar sevi, atbrīvoties no liekā un uzlādēties. Latviešu dziedniecības tradīcijas ir saietos nekad nebijusi ievirze; Ieva līdz šim saietos ir vadījusi Spēka avotu ievirzi. Kas pamudinājis šajā saietā nākt klajā ar šo jauno piedāvājumu? Pērn Ieva aizstāvējusi promocijas darbu "Latviešu dziedināšanas tradīcija: teorētiskie un praktiskie aspekti", un pašlaik viņa, balstoties uz šo darbu, raksta monogrāfiju, tā nu šī ievirze ir iespēja vienlaikus dalīties ar apgūto un sajūst, kas cilvēkiem varētu būt interesanti un kā to saistošāk pasniegt. TV rīta ziņās redzētā aina, kur Ieva ievirzes dalībnieku noslēna ar vībotni, tomēr esot izrauta no konteksta un neesot ievirzei gluži raksturīga, lai gan iekļaujas divos no šīs ievirzes virzieniem. Pirmais no šiem virzieniem ir pirts kā būtiska dziedināšanas vieta - papildus temperatūras kontrastiem te ar ķermeni darbojās laītītāji jeb braucītāji, šļaucītāji, glāstītāji un penkātāji (penkāšana mūsdienā smalkajos spa centros sastopama ar nosaukumu "karsto akmeņu masāža"; prātojam, pie kā būtu jāvēršas, lai Profesiju klasifikatorā iekļautu penkātājus); pavisam Ieva avotos atradusi 63 apzīmējumus dažādām dziednieciskām darbībām, bet tieši darbībām pirti - ap desmit. Otrais virziens ir ārstniecības augi. Tas, ko Ieva mēģina darīt ar ievirzes dalībniekiem, ir - iet pa seno dabas tautu ieto ceļu, kad, lai noteiktu, kurš augs kādai kaite ir derīgs, šos augus uztvēra ar visām maņām - vēroja, taustīja, ostīja un izgaršoja, pašiem ieraugot un sajūtot augu krāsas, veidolus un īpašības. Trešais virziens ir vārda spēks kā suģestija un pašsuģestija, kas atmodina cilvēka paša dziedinošo spēku, un interesanti, ka to, ka vārds un doma patiešām iedarbojas, apliecina arī mūsdienā psihoneiroimunoloģijas pētījumi; lai atceramies kaut vai Brūsa Liptona vai Džo Dispenzas darbus! Tāpat dziedinoši iedarbojas arī skaņa un ritms; Ieva atgādina - vārdiem "dziedāt" un "dziedēt" ir tā pati sakne, un tāpēc profilakses nolūkos ievirzē tiek arī daudz dziedāts - lai uzturētu priecīgu, možu garu un būtu veseli. Tā tad - ja ieraugāt kādu nometnieku ar kādu nezāli rokā savā nodabā (vai bariņā) dziedam - ir liela iespēja, ka viņš ir tieši no šīs ievirzes. Un dariet viņam pakaļ!

Foto Varis Sants

Gita Feldhūne

Ieduvumi

Priecē trīsreiztrīsnieku iekļaujošā sabiedrība

Foto: Varis Sants

Mārupieši **Kušku** ģimene 3x3 saietā ir pirmo reizi. Vecākais dēls, kurš jau studē, uz nometni šoreiz nevarēja atbraukt, bet jaunākais Toms ir sajūsmā par to, ka katru nakti ir bijusi iespēja dejot, turklāt veselās divas reizes viņš "Zaglī" ir ticis līdz trešajai vietai! Vidējam dēlam Kristapam visvairāk no saietā patīcis daudzīnājums un tajā piedzīvotā kopības sajūta. Tēvs Ivo saietā laikā apmeklēja koka zvanu darināšanas un rotu kalšanas ievirzi, un viņu ļoti uzrunājis trīsreiztrīsnieku iekļaujošā sabiedrība un tas, cik ātri tajā var iejusties, kā arī brīnišķīgie meistari - ieviržu vadītāji, kad varēts ne tikai strādāt ar materiāliem, bet arī baudīt meistarību stāstus un pieredzi. Mātei Allai

patīcis viss, un īpaši viņa izceļ cilvēku atvērtību un gatavību palīdzēt un paskaidrot. Par saietu ir domāts jau sen, bet šajā saietā ģimene nonākusi tāpēc, ka to organizē Grīnvaldu ģimene - savulaik abu ģimenu bērni gājuši vienā bērnudārzā, kurā vecāki rīkojuši paši savas miniatūras nometnes 3x3 noskaņās un arī pēc bērnudārzu absolvēšanas turpinājuši svinēt dažādus godus, bet tagad bijusi iespēja izbaudīt "Isto" 3x3. Bet lielākais izaicinājums Allai ir bijis pāriet uz "tu" uzrunas formu; uz nometnes beigām tas padodas jau tīri labi. Un āķis lūpā nepārprotami ir.

Gita Feldhūne

Ko mēs redzējam Vecpiebalgā

Vienā no ievirzēm - "Mājas un cilvēki cauri laikiem..." - saieta dalībnieki katru dienu dodas uz kādām piebaldzēnu mājām. Mūs pavada atraktīva un pārliecināta piebaldziete Rigonda Prīse, kura pašlaik strādā Cēsu Pilsētas vidusskolā par karjeras konsultanti un "paliek traka, ja kāds saka sliktu par Vecpiebalgu". Esam satikuši darbīgus un iedvesmojošus cilvēkus, kuri mūs sirsnīgi sagaidījuši. Gandrīz katru dienu starp brokastīm un pusdienām tikām pie vēl vienas ēdienreizes - mājās ceptas maize ar medu, pelēkajiem zirņiem, ugunskurā ceptiem kartupeļiem, tējas un vīna.

1. pietura - Vitas Elksnes mājas Melbārdeņi.

Vita Elksne ar unikālu izdevumu - krieviski tulkotiem brāļu Kaudzišu "Mērnieku laikiem".

Foto: Anita Brauna

Pirmajā reizē viesojamies pie Vitas Elksnes, kura arī pati vada vienu no ievirzēm - māca cimdu rakstus. Cimdu ir daudz un skaisti, bet lielāko ievēribu pelna pati Vita un viņas mājas.

Vita dzīvo savā vecvectēva mājā, kas celta 1840. gadā un ir palikusi pārmaiņu neskaarta. Vienīgi būtiskie uzlabojumi - ir uzlikts jauns skaidu jumts, ievilkts ūdensvads un ierīkotas pamata labierīcības. Virtuvē joprojām ir klona grīda, liels mūris, mājai ir mazi logi, nekādu tapešu un kur nu vēl eiroremonta.

Kā stāsta Vita, mājas ir šāda stāvoklī ne gluži no labas dzīves. Pēc tradīcijas tās pieņācās saimnieka vecākajam dēlam - Vitas vectēva brālim. Taču saimnieks viņu ilgi pie teikšanas nelaida, viņš palika vecos puīšos un bez mantinieka. Izdzīvojušies citur, Vita uz vecvectēva mājām pārvācās pirms apmēram 20 gadiem, un šeit viena uzaudzinājusi trīs bērņus.

Vita dzīvo ļoti askētisku dzīvesveidu, dara, ko grib, par naudu un kādām ārišķībām daudz nedomājot. Paēst varot arī no "pļavu zālēm". Kamēr bērņi bija mazi, viņa gan strādājusi par dārzkopī un arī cimdsus tirgojusi, "tagad man to nevajag".

Melbārdeņu mājās viņa savākusi unikālas vēsturiskas lietas - te var apskatīt cara laika grāmatvedības burtnīcu, pirmskara neatkarīgās Latvijas vēlēšanu kandidātu sarakstus un Vecpiebalgas kultūras notikumu

afišas, kurās cilvēki tiek aicināti uz teātra izrādēm, ballēm un "Zaļumu svētkiem", kuros "krēslai iestājoties, būs elektriska apgaismošana un iluminācija", mantu izloze un "zirgu un velosipēdu uzraudzība".

Vita stāsta, ka ar tūrismu nenodarbojas, taču par savu misiju uzskata ļaut cilvēkiem šeit iepazīties ar seno būvniecību. "Piebaldzēni ir ļoti atturīgi, viņi nezina, ko domāt par šo vietu - kautrēties vai lepoties".

2. pietura - pie piensaimnieka Jāņa Freimaņa

Otrdien mūsu ceļi ved pie lielsaimnieka, zemnieku saimniecības "Veckurmji" īpašnieka Jāņa Freimaņa.

Savulaik sācis ar septiņiem hektāriem zemes, tagad viņš saimnieko 1000 hektāros un trīs fermās, kurās mīt apmēram 400 slaucamas govīs un 200 teles. Mēs tiekamies vienā no fermām, kur govīs mitinās augu diennakti un tiek barotas ar dažādas barības maisījumu, kas nodrošina 40 litru izslaukumu dienā no vienas govīs. Ja lopus laižot ganībās, izslaukums ļoti lēkājot. Pienu no šejienes ved uz Jelgavas "Latvijas piena" rūpnīcu.

Slaukšanas un lopu kopšanas procesi fermā ir mehanizēti, tajā strādā septiņi cilvēki. Par dzīvi un valsti Jānis nesūdzas, saimniekošana viņam ļoti sokas. Tagad lielais mērķis ir uzbūvēt vienu un pilnībā robotizētu fermu, jo ir bažas, ka nākotnē "nebūs kas slauc". "Mājas te sapirkušies rīdiniņi, kas brauc atpūsties. Vietējie dodas prom," raksturo saimnieks.

Trīsreiztrīsnieki Jāņa Freimaņa govju fermā.

Foto: Anita Brauna

Piensaimniecība ir Jāņa ģimenes bizness. Sieva Vineta atbildīga par grāmatvedību, bet vecākais dēls Mārcis - par tehniku. Vienīgi jaunākais dēls, kā pajoko Rigonda, "tērē, ko pārējie sapelna" - Kristiāns nodarbojas ar motokrosu un ir ticis līdz Latvijas junioru čempiona titulam.

3. pietura - "Lejaskaupēnos" pie Radziņiem

Te mēs satiekamies ar vēl vienas 3x3 ievirzes dalībniekiem - māju saimniece Vineta Radziņa nometniekiem māca dārza veidošanu, un šajā dienā viņiem ir iespēja

Tikko no krāsns izņemti saldskābmaizes klaipiņi Gavaru ģimenes mājās priekšplānā saimnieks Atis. Foto: Anita Brauna

redzēt skaistu dārzu praksē.

"Lejaskaupēni" ir viņas vīra - Ulda Radziņa - dzimtas mājas. Abi uz šejieni pārcēlās un, kā izmet Vineta, "nolika savas vieglās dienas" 1995. gadā pēc Latvijas Lauksaimniecības universitātes Meža fakultātes beigšanas. Kopš tā laika "Lejaskaupēni" ir pārtapuši par mūsdienu lauku sētas ideālu. Māja un pārējās būves ir atjaunotas ar pietāti pret seno. Pie vecās mājas - mūsdienīga terase maltītes un atpūtas brīžiem ar gleznainu skatu uz ezeru, veco staļļu vietā te tagad stāv mūsdienu "rumaki" - t.i. tehnika, to visu ievij bagātīgs dārzs, kur vieta atradusies gan garšaugu dobei, gan eksotiskiem augiem, gan rūpīgi pļautam mauriņam, gan savvaļas puķu pļavai. Klimats Vidzemes augstienē ir skarbakš nekā citur, un tomēr šajā dārzā aug gan vīnogas, kuras stādīju Vineta atvedusi no sava dzimtā novada - Kurzemes, gan no lielveikala izglābta panikusi sakura. Vīnogas gan stigo pie mūra sienas, kurai piebūvēta siltumnīca, savukārt sakura aug lielā podā un ziemā tiek nesta telpās. "Uldis man pārmet, ka es savācu visādus dendroloģiskos retumus, un viņam tie jāglābj."

Ainavu veidošana ir Vinetas bizness, Uldis strādā "Latvijas Valsts mežos". Abiem ir trīs bērņi, un Vinetas stāstītais liek domāt, ka sētai būs turpinājums arī nākotnē. Viena no meitām jau ierīkojusi bišu dravu, otra - nelielu augļu dārzu.

4. pietura un 5. pietura - pie maizes cepējiem Gavariem un Zārdiņiem

Nākamajās dienās mēs ciemojamies divās Piebalgas mājās, kurās abās saimnieki cep maizi nebūt ne rūpnieciskos apjomos un ar to nodrošina sev gluži labu iztikšanu. Lai arī darbojas tuvu viens otram, nejūtas kā konkurenti un slavē otru.

Sākotnēji viesojamies pie Zaigas un Ata Gavariem "Kriemeļu" mājās - 360 gadus vecās. 1936. gadā šo māju nopircis Ata vectēvs, kurš bijis amatnieks - audējs. Atis ar sievu no Vecpiebalgas centra šurp pavisam pārvācies uz dzīvi pirms trīs gadiem. Maizi pārdošanai gan viņi cep ilgāk - kopš dižķi-

turpinājums 5.lpp

turpinājums no 4.lpp

beles laikiem 2008. gadā, kad vairs nevarēja nopelnīt ar iepriekšējo rūpalu ("ņēmos ar akmens mūriem" - tā Atis). Tepat netālu lauku īpašums ir Rīgas Kalnciema tirdziņa saimniekiem un tie aicinājuši Ati tirgot maizi, ko viņš tāpat ik pa laikam mājās ce-

Radziņi stāsta, ka viņu māju nosaukumam nav vis saistības ar slaveno laupītāju. Šajā vietā ir daudz krupju, ko vietējie sauc par kaupiņiem.
Foto: Anita Brauna

pis. Kalnciema tirgus nedēļas nogalēs arī ir piecu bērnu vecāku Gavaru galvenā noieta vieta. Maizi cep gan vecajā, no Piebalgas po-
diņiem darinātajā krāsnī, kas ir tikpat sena kā māja, gan nesen speciāli maizes cepšanai uzbūvētā namiņā. Gavari uz tirgu ved gan rupjmaizi un saldskābmaizi, gan plātsmaizes - tās celtas godā arī prezidentes Vairas Viķes-Freibergas 80. gadu jubilejā, par ko ģimene saņēmusi pateicības rakstu. Gavaru mājās mums nodemonstrē teju visu maizes tapšanas procesu - visi, kas vēlas, var izveidot savu rupjmaizes klaiņiņu, kas mūsu priekšā tiek ielaisti krāsnī. Pēc brīža no otras krāsns tiek ņemta arī saldskābmaize, bet uz krāsnī aizceļo tikko pagatavotas ra-
barberu plātsmaizes.

Gan rupjmaizi, gan saldskābmaizi cep arī "Zārdiņos" - nākamajās mājās, kur cie-
mojamies. Maizes cepšana šeit galvenokārt ir saimnieka Kristapa Zārdiņa arods, viņa kundze Baiba strādā arī algotu darbu. Maize 150 gadus vecajās "Zārdiņu" mājās cepta vienmēr, bet par biznesu tā pārtapusi pirms 20 gadiem. Veikalu plauktos to neatrast, Kristapam izdodas maizi notirgot saviem regulārajiem klientiem Cēsis, Priekuļos un citviet. "Mūs iecienījuši arī daži Rīgas resto-
rāni", stāsta Baiba.

Arī Zārdiņos uzbūvēta pavisam jauna maizes māja - glīta sešstūru gulbūve, ko Kristaps sauc par savu baznīcu. Maizes mīk-
la pēc svaiga koka un maizes smaržojošajā mājā rūgst, kā rēķina saimnieki, 200 gadus vecā muldā, kas pārsegta ar lina drānu un gaišu, skaistu sedziņu.

Vēl šajās mājās tiek eksperimentēts ar alus brūvēšanu - Zārdiņu jaunākais dēls meklē jaunas alus šķirnes.

Anita Brauna

3x3 trīsdesmit- gades kalendārs

Trešdienas "Zaglī" noskaidrots smu-
kāko 3x3 Vecpiebalgas saieta vīriešu tops, kuru kā pirmais no spēles izslēgtais vai-
nago Ansis Bogustovs un kas tiks iemūži-
nāti 3x3 trīsdesmitgades kalendārā. Cet-
urtdienas rīta ziņās saieta dalībniekiem
bija iespēja aplūkot 12 smukākos, kas po-
zēja iecerētajam 2020. gada kalendāram,
atklādami savu līdz šim apslēptāko intī-
mo vietu - kāju pēdas. Pirmais kalendāra
eksemplārs jau rezervēts Ērikam Zepam;
parakstīšanās uz kalendāru pie Anša Bo-
gustova. Ja pirmo iemaksu veic līdz sa-
ieta beigām - visu 12 smukāko autogrāfi
iekļauti bez papildus samaksas! Uz kalen-
dāra pēdējā vāka būs īpaši kalendāram
sacerētā Ilgas Reiznieces apdziedāšanās
dziesma.

*Šie puisīši lielījās -
Esot varen smuki puisī;
Viss tas jūsu smukumiņš
Papēdišu galiņos.
Kas tas, velns, par smukumiņu
Papēdišu galiņos
Mēs domājām, mēs cerējām
Citā vietā ieraudzīt.
Sagaidīsim citu gadu,
Tad mēs varbūt redzēsim.
Šie puisīši šurp nākdami
Podziņām pogājās
Še cerēja tādas meitas,
Kas podziņas atpogās.*

Gita Feldhūne

Fotogrāfs Alberts Alfrēds Sants daudzīnājumu
fotografēja šādi. Foto: Edmunds Barkāns

Noklausītais

Līga Ruperte un Māra Tupese, aicinot uz
sarunām pie sevis dzīvoklī, kopīgi stāsta kā
pie viņām jādodas. Līga izstāsta, ka jāiet uz
pirmās sarkanās mājas otro stāvu, dzīvoklis
pa labi, savukārt Māra piebilst, ka tas ir dzī-
voklis nr. 6.

Gan Jolanta, gan Laura, vadoties pēc šī apr-
raksta, nonāk 6. dzīvoklī, kur durvis katru
reizi atver puskails vīrietis, kas labprāt pa-
stāsta, ka šī nebūs īstā vieta, un aizved uz
Līgas un Māras dzīvokli, kam arī uz durvīm
cipars 6. Izrādās, ka 16.dzīvoklim no durvīm
ir nokritis cipars 1, un tāpēc Māra visiem in-
terēsentiem teica, ka jānāk uz 6. dzīvokli.
Izsmiešanās bija liela, kad tas atklājās.

•••

No rīta puisu zadzēja Anita redz, ka pie iz-
lietnes sēž Vivitas meita Irita. Acis viņai ciet,
bet mutē elektriskā zobu suka. Anita arī vēl
īsti nav pamodusies, tāpēc nodomā: "Re, cik
labs izpalīgs tāda suka, tā var vēl pagulēt."
Anita nolemj, ka var jau arī stāvus tīrīt zobus
un pasnaust. Tā iesnaudusies viņa paņem
zobu pastu un birstīti. Te atskan miegainās,
bet izmisušās Iritas balss: "Tu laikam paņē-
mi manu zobu pastu!" Redz, pie kā noved
puisu zagšana bez mēģinājumiem!

•••

Kleopatra izmisīgi meklē savu vienīgo matu
ķemmi. Vivita mierina: "Kam Tev ķemme?
Tu taču no rīta matus mazgāji!"

•••

Latviešu dziedniecības tradīciju zinātāja
Ieva dzīvi sarunājas ar Ansi B.

Ieva: - Klau, es nemaz nezinaju, ka Tev arī
putni galvā kā man!

Pienāk Kleopatra un uzmundrina: - Nu, jā
mēs te daudzi 3x3 ar putnkopību nodarbo-
jamies.

•••

Ansis B. ierauga Ako, kas stāv dzeltenās
brillēs.

Ansis: "Klau! Tu taču šitā pēc Jāņa Jurkāna
izskaties!"

Ako bezkaislīgi atbild: "Mums ir viens
stilists!"

•••

Pēc daudzīnājumā Erna un Anita draudzīgi
dodas mājās.

Erna: - Vajadzētu tā kā turpināt. Tautas
tērpī būtu jānovelk, bet tad var uznākt
miegs.

Anita: - Aiziesim līdz krustcelēm, tad jau
redzēs.

Nonākušas pie ķirbja, abas nolēma tomēr
iet pārģērbties. Varam tikai minēt, vai abas
kundzes tika manītas nīkšanās.

Daudzinājums

Foto: Varis Sants un Alberts Alfrēds Sants

